

[Landbrugsministeren.]

vi bare får det, tror jeg, jeg kan være temmelig sikker på at få lovforslaget gennemført.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagenes overgang til anden (for forslaget til folketings beslutnings vedkommende sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Chr. Rasmussen: Jeg foreslår, at lovforslaget og forslaget til folketingsbeslutning henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Formanden: Jeg skal her afbryde mødet.

Udvalget angående forslag til lov om midlertidige ændringer i lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Tilskud til anerkendte arbejdsløsheds-kasser) har afgivet tillægsbetænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Folketingets næste møde afholdes i dag kl. 15²⁵ med følgende dagsorden:

1) *Eventuelt: Tredje behandling af:*

Forslag til lov om midlertidig ændring i lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Tilskud til anerkendte arbejdsløsheds-kasser).

2) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om forholdsregler mod prisstigninger [af Aksel Larsen m. fl.].

Mødet hævet kl. 15¹⁰.

41. møde.

Freitag den 14. december kl. 15²⁵.

Formanden: Den første sag på dagsordenen kan kun med tingets samtykke behandles i dette møde, men hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg samtykket som givet. (Ophold). Det er givet.

Man gik da til:

Tredje behandling af forslag til lov om midlertidige ændringer i lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Tilskud til anerkendte arbejdsløsheds-kasser).

(Anden behandling findes i tidenden sp. 1801).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Udvalgets ordfører (Ravn): Udvalget har holdt et møde mellem anden og tredje behandling, og flertallet, socialdemokratiets og det radikale venstres repræsentanter, indstiller lovforslaget til vedtagelse, som det foreligger efter afstemningen efter anden behandling. Venstres og de konservatives repræsentanter har ikke kunnet anbefale lovforslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget

vedtoges med 93 stemmer mod 42; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om forholdsregler mod prisstigninger [af Aksel Larsen m. fl.].

(Forslaget til folketingsbeslutning findes i tillæg A. sp. 1069, fremsættelsen i tidenden sp. 1372).

Sagen sattes til forhandling.

Ministeren for handel, industri og søfart (Lis Groes): I anledning af det foreliggende forslag vil jeg gerne oplyse, at regeringen dag for dag følger prisudviklingen, og at den vil fremsætte lovforslag, såfremt prisudviklingen for almindelige forbrugsvarer bliver så foruroligende, at den vil kunne begrunde fremsættelse af et sådant lovforslag.

Under henvisning hertil skal jeg opfordre medlemmerne af det høje ting til at stemme imod det fremsatte forslag til folketingsbeslutning.

Ordføreren for forslagsstillerne (Aksel Larsen): Jeg har hørt mange mærkelige ministertaler i min tid herinde, men denne korte ministertale tror jeg nok er rekord.

Den højtærede minister siger, at regeringen med årvågenhed følger prisudviklingen, at den er på vagt, og at den, hvis det bliver nødvendigt, vil fremkomme med lovforslag, som skal give den hjemmel til at gribe ind mod prisstigningerne. Altså — omend ordvalget er et lidt andet, er det dog det samme, som siges i vort forslag til folketingsbeslutning; men med den motivering, at regeringen således er enig i forslaget til folketingsbeslutning, opfordrer ministeren til at forkaste det.

Jeg må bekende, at bortset fra det ulogiske i en sådan stillingtagen kan det ikke give én det bedste indtryk af den årvågenhed, hvormed regeringen følger prisudviklingen, det kan ikke give én det bedste indtryk af regeringens hensigter med hensyn til forsøg på at bremse eller forhindre prisstigningen. Jeg er fuldstændig klar over, at regeringen i almindelighed og den højtærede minister i særdeleshed råder over materiale, som viser, hvilken prisstigningsbølge der er på vej, en pristigningsbølge; hvis virkninger allerede på alvorlige områder er begyndt at slå igennem herhjemme.

Det er givet, at hvis man nu venter, til prisstigningerne over en bred front for alvor mærkes, så kommer man i bedste fald lige så sent som borgervagten, der altid kom for silde. En almindelig prisstigning, som vi alle sammen må frygte, vil være en fare for Danmarks økonomi, men den vil i særdeleshed gå ud over den ubemidlede del

af befolkningen, ikke mindst over arbejderklassen. Det skulle ikke være nødvendigt yderligere at argumentere for, at man nu ikke venter til næste år med at overveje, om man vil gøre noget, men at man med det samme forsøger at skaffe sig det værktøj, der skal til, for at man kan gøre noget.

Når den højtærede minister selv siger, at regeringen, hvis det skulle blive nødvendigt, vil komme med lovforslag, så ligger jo deri en erkendelse af, at den lovhjælp, ministeren har i øjeblikket, antagelig ikke vil vise sig tilstrækkelig; derfor synes jeg netop at ministeren burde tage en anden stilling end den blot at afvise vort forslag til beslutning. Jeg synes det så meget mere, som vi jo kender de hensigter, der næres i visse kredse her i landet, hvor man aldeles ikke er så bekymret for de prisstigninger, der vil ramme befolkningens forbrug, men derimod er bekymret for, at sådanne prisstigninger skal give sig udslag i januarpristallet med deraf følgende stigninger i lønninger og sociale ydelser.

Spørgsmålet har været debatteret ved en tidligere lejlighed herinde; ved den lejlighed sagde den højtærede finansminister noget om, at tanken om attentat på pristalsreguleringen måtte man afvise, men i øvrigt var det klogest at vente og se, hvordan januarpristallet bliver. Jeg erkender, at der lå en afvisning af disse attentattanker i det, som den højtærede finansminister sagde, men jeg kunne have ønsket, den havde været noget mere absolut, og at der ikke havde været den tilføjelse, at nu må vi vente og se, hvordan pristallet skaber sig til januar. Jeg tror, der er farligt at vente; jeg tror, at hvis man venter til januar, vil prisskruen allerede have fået en sådan almindelig drejning opefter med følger, der er yderst alvorlige, og omend det ikke er for sent at gribe ind, er det i hvert fald på mange områder meget sent.

Jeg tror, at det, der skal til, er en lov om almindeligt prisstop, hvorved det simpelt hen bliver forbudt at forhøje prisen på en vare, uden at man forud har dokumenteret prisforhøjelsens rimelighed og nødvendighed og fået tilladelse til prisforhøjelsen; samtidig måtte der naturligvis være en meget indgående kontrol med, hvordan det ligger med avancerne. Jeg ved, at ministeren har visse muligheder efter den gæl-

[Aksel Larsen.]

dende lovgivning; jeg tror ikke, de er tilfredsstillende i den situation, hvori vi finder os, og derfor opfordrer jeg ministeren til at ændre standpunkt og til at lade være med at tøve. Jeg erindrer ministeren om, at man i mangfoldige arbejderorganisationer her i landet allerede har beskæftiget sig med spørgsmålet om de prisstigninger, der dels er i gang, og som man dels kan se komme. Arbejderne har jo ikke glemt, at da man gennemførte tvangsindgrebet mod fagforeningerne i foråret, da man ophøjede — hvis man har lov til at bruge dette mærkværdige ord i en sådan sag — forligsmændens mæglingsforslag til lov, blev det samtidig fra regeringens side stillet i udsigt, at nu skulle man for alvor have indført pris- og avancekontrol i dette land.

Hvordan det gik, ved vi. Der skete praktisk talt ingenting, og det er forståeligt, at med disse erfaringer in mente beskæftiger man sig ikke mindst inden for fagbevægelsen med spørgsmålet om nu at få gennemført de i foråret lovede forholdsregler til forhindring af urimelige prisstigninger. Jeg kan f. eks. minde den højtæredede minister om en udtalelse vedtaget af repræsentantskabet for Arbejdernes Fællesorganisation i Odense den 27. november, hvori det — jeg beder om tilladelse til et kort citat — hedder:

„Repræsentantskabet for Arbejdernes Fællesorganisation i Odense, samlet til møde den 27. november 1956, henleder regeringens og folketingets opmærksomhed på, at den prisstigningsbølge, der er på vej, omgående bør imødegås med effektive foranstaltninger i form af pristop og avancebegrænsning.

Endvidere er det vor opfattelse, at der ufortøvet må sættes ind på at bekæmpe den arbejdsløshed, der melder sig i kølvandet af rationeringer og stigende råvarepriser.“

Det var som sagt repræsentantskabet for Arbejdernes Fællesorganisation i landets tredjestørste by, Odense, der vedtog en sådan udtalelse og efter vedtagelsen af denne udtalelse for øvrigt fejede en anden udtalelse af bordet, som var forelagt af ledelsen, en udtalelse, der beskæftigede sig med Ungarn. Da kommunisterne jo langt fra har flertal i repræsentantskabet i Arbej-

dernes Fællesorganisation i Odense, kan man sige sig selv, at her var ikke tale om nogen afledningsmanøvre. Det var, fordi de fremmødte var fuldkommen klar over, hvad der havde særlig stor betydning for arbejderne og arbejderhjemmene i Odense i denne situation, at man vedtog denne udtalelse, hvori man kræver pristop og avancebegrænsning, som en alvorlig henstilling til regeringen og til folketinget. Som stemningen er blandt arbejderne i Odense, er stemningen blandt arbejderne overalt i landet og med rette, fordi de har grund til at frygte en prisudvikling, som vil betyde en reel indtægtsnedgang for dem.

Ministeren ved selv, at en sådan prisbølge samtidig vil medføre betydelig skærpede økonomiske vanskeligheder for landet. Ministeren har for så vidt selv erkendt det i sin korte, omend ulogiske tale her, og jeg henstiller til ministeren at forsøge at overveje, om det ikke er rimeligt at handle i henhold til regeringens egen, gennem ministerens ord udtrykte frygt for, at der kommer en prisstigningsbølge, og så tilslutte sig vort forslag til folketingsbeslutning og i øvrigt øjeblikkelig gå i gang med at realisere dets tanke, nemlig priskontrol, avancegrænsning og, om regeringen skønner det fornødent, fremsættelse af et lovforslag om udvidet priskontrol og pristop.

Hermed sluttede forhandlingen.

Sagens overgang til anden (sidste) behandling

nægtedes med 100 stemmer mod 7; 11 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Forslaget til folketingsbeslutning var hermed bortfaldet.

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 15. januar 1957 kl. 14 med følgende dagsorden:

1) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om udlån til foranstaltninger vedrørende staldhygiejne og

[Formanden.]

forslag til folketingsbeslutning om saneringslån, lån til staldhygiejne m. v. og grundforbedringslån [af Foged m. fl.].

2) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om grundforbedring.

3) *Første behandling af:*

Forslag til lov om udstedelse af værdisikrede statsspareobligationer [af Bertel Dahlgaard m. fl.].

Formanden meddelte sluttelig planen for tingets øvrige møder i den pågældende uge

Mødet hævet kl. 15⁴⁵.

42. møde.

Tirsdag den 15. januar 1957 kl. 14.

Formanden: På årets første dag bragte jeg Deres Majestæter Kongen og Dronningen folketingets hilsen og ønsker for det kommende år.

Hans Majestæt Kongen bad mig bringe folketinget en hjertelig hilsen med ønsket om gode arbejdsvilkår og med håbet om enigt samarbejde, om vanskelige tider måtte stille store krav til tinget.

(Medlemmerne påhørte stående formandens meddelelse).

I skrivelse af 9. januar meddeler ministeren for Grønland, at han ønsker her i tinget skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring i lov om udøvelse af erhverv i Grønland og forslag til lov om jagt og ferskvandsfiskeri i Grønland.

Fra revisionsrådet for Kongeriget Danmarks Hypotekbank er modtaget beretning om bankens årsregnskab for regnskabsåret 1955-56.

Under henvisning til den derom gældende lovgivning har undervisningsministeren fremsendt ungdommens uddannelsesfonds beretning og regnskab for regnskabsåret 1954-55. Eksemplarer er omdelt til medlemmerne.

I skrivelse af 16. december f. å. har folketingsmand Kjældgaard, der har haft orlov på grund af sygdom, meddelt, at han fra 1. januar d. å. atter kan give møde i tinget. Stedfortræderens hverv som midlertidigt medlem er herefter ophørt med udgangen af december måned f. å.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Ministeren for Grønland (Kjærboel): Hermed tillader jeg mig for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om ændring i lov om udøvelse af erhverv i Grønland.*

De nuværende regler om det grønlandske søterritorium indeholdes i lov om udøvelse af erhverv i Grønland af 27. maj 1950 § 1. Ifølge denne bestemmelse omfatter det grønlandske søterritorium farvandet inden for en linje, der er draget uden om øer og holme i en afstand af 3 sømil fra den yderste grænse, hvor landet er tørt ved lavvande, dog således, at i bugter og fjorde regnes de 3 sømil fra den lige linje trukket tværs over bugten eller fjorden på det indløbet nærmeste sted, hvor bredden ikke er større end 10 sømil.

I de senere år er der kommet flere og flere fiskere fra fremmede nationer til de grønlandske kyster, og det har flere steder vist sig, at dette fiskeri — navnlig trawlfiskeriet — har været til gene for det grønlandske fiskeri på søterritoriet. Reglen i § 1 har endvidere vist sig at være utilstrækkelig, idet der er visse uklarheder med hensyn til grænsedragningen, som vanskeliggør fiskeriinspektionen.

Under hensyn hertil har man fra landsrådets side henstillet, at søterritoriets grænser revideres, således at der på visse punkter foretages en mindre udvidelse.

Da man har fundet det hensigtsmæssigt nærmere at kunne fastlægge søterritoriets udstrækning administrativt, og da denne fremgangsmåde er i overensstemmelse med de regler, der gælder for det øvrige Danmark, hvor søterritoriet ikke i almindelighed er et lovgivningsanliggende, fremsættes nuværende forslag om ændring i erhvervsloven, således at § 1 vil kunne ophæves ved kongelig anordning, så snart de nye regler er udarbejdet. Landsrådet har givet sin tilslutning til denne fremgangsmåde.

Idet jeg i øvrigt skal tillade mig at henviser til bemærkningerne til det udarbejdede